

AC-0789
M.Com. (Sem. IV) Examination
April / May - 2015
Financial & Management Accounting - XII

Time : Hours]

[Total Marks : 50

સૂચના :

(૧)

<p>નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.</p> <p>Name of the Examination : M.COM. (SEM. IV)</p> <p>Name of the Subject : FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNTING - XII</p> <p>Subject Code No. : 0 7 8 9 Section No. (1, 2,.....): Nil</p>	<p>Seat No. : □ □ □ □ □ □</p> <p style="text-align: center; border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px;">Student's Signature</p>
--	---

૧ (૧) વિનશ લી. નીચે મુજબની માહિતી આપે છે.

૬

વિગત	ખરેખર માહિતી
ઉત્પાદન અને વેચાણ	૯,૦૦૦ એકમો
વેચાણ	રૂ. ૭,૦૦,૦૦૦
સીધી માલસામગ્રી	રૂ. ૧,૮૪,૦૦૦
સીધી મજૂરી	રૂ. ૨,૬૨,૦૦૦
માલસામાન કિંમત વિચલન	રૂ. ૧૨,૦૦૦ (અનુકુળ)
માલસામાન વપરાશ વિચલન	રૂ. ૧૬,૦૦૦ (પ્રતિકુળ)
મજૂરી દર વિચલન	રૂ. ૨,૦૦૦ (અનુકુળ)
મજૂરી કાર્યક્ષમતા વિચલન	રૂ. ૬,૦૦૦ (અનુકુળ)
વેચાણ કિંમત વિચલન	રૂ. ૨૦,૦૦૦ (પ્રતિકુળ)
ગણતરી કરો (૯,૦૦૦ એકમો માટે) :	
(૧) માલસામાનની પ્રમાણિત કિંમત	
(૨) પ્રમાણિત મજૂરી પડતર	
(૩) પ્રમાણિત વેચાણ કિંમત	

(૨) નીચેની માહિતી ઉપરથી મજૂરી કાર્યક્ષમતા અને નિષ્ક્રિય સમય ૪

વિચલન શોધો :

કુલ સીધી મજૂરી	: રૂ. ૩,૦૦૦
પ્રમાણિત ઉત્પાદિત કલાકો	: ૧,૬૦૦
પ્રમાણિત કલાક દિઠ મજૂરી દર	: રૂ. ૧.૫
ખરેખર કલાકો માટે ચૂકવણી	: ૧,૫૦૦ (જેમાંથી અસામાન્ય નિષ્ક્રિય સમય : ૫૦ કલાકો)

૨ શિવ લી. માર્ચ-૨૦૧૫ના માસની માહિતી નીચે મુજબ આપે છે. ૧૮

વિગત (કલાકો)	ખર્ચ (રૂ.)
4,000	25,000
4,500	27,500
5,000	30,000

સામાન્ય કામગીરી ૫,૦૦૦ કલાકોની છે. આ માસ દરમિયાન ૪,૩૭૫ કલાકો ઉપયોગમાં લેવાયા હતા. કુલ ખર્ચ રૂ. ૨૮,૭૫૦ થયો, જેમાંથી સ્થિર શિરોપરી ખર્ચ રૂ. ૫,૨૫૦ હતો.

પ્રમાણિત મજૂરી વપરાશ ૫% આવે છે જરૂરી ગણતરીઓ સાથે શિરોપરી ખર્ચને લગતા વિચલનો શોધો.

અથવા

૨ દેબુ લી. 'YZ' નામની વસ્તુ બે પદાર્થો અનુક્રમે 'Y' અને 'Z' ના ૧૮

મિશ્રણથી બનાવે છે. માર્ચ-૨૦૧૫ના માસમાં ૨૦૦ એકમોના પ્રમાણિત ઉત્પાદન માટે

૨૦ kg Y @ Rs. ૩૦ કિલોગ્રામ દીઠ અને

૧૦ kg Z @ Rs. ૧૫૦ કિલોગ્રામ દીઠ નક્કી થયો હતો.

ખરેખર ૩૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન થયું. સ્ટોકની સ્થિતિ અને ખરીદીની માહિતી નીચે મુજબ હતી.

માલસામગ્રી	માર્ચ ૧ ૨૦૧૫ નારોજ સ્ટોક		ખરીદી		માર્ચ ૩૧ ૨૦૧૫ ના રોજ સ્ટોક
	kg	કિલોગ્રામ દીઠ (Rs.)	kg	પડતર (Rs.)	
Y	4	25	30	960	1
Z	5	140	6	930	2

માલસામગ્રીની ગણતરી માટે LIFO પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે. દરેક એકમનું વજન ૧૦૦ ગ્રામ છે.

જરૂરી ગણતરી સાથે માલસામાનને લગતા વિચલનો શોધો.

- ૩ કાવેરી લી. રૂ. ૧૦નો એક એવા ૧૦,૦૦૦ ઇક્વિટી શેર બહાર પાડે છે જેની બાંધધરી નીચે મુજબ છે :

બાંધધરી દલાલનું નામ	જવાબદારી
A	6,000 શેર
B	2,500 શેર
C	1,500 શેર

આ ઉપરાંત બાંધધરી દલાલોની નિશ્ચિત જવાબદારી નીચે મુજબ હતી.

બાંધધરી દલાલનું નામ	શેરની સંખ્યા
A	800 શેર
B	300 શેર
C	1,000 શેર

કંપનીને નિશ્ચિત બાંધધરી સહિત કુલ ૭,૫૦૦ શેર માટે અરજીઓ મળી, જેમાં ત્રણે દલાલોના સિક્કાવાળી અરજીઓ નીચે મુજબ હતી.

બાંધધરી દલાલનું નામ	શેરની સંખ્યા
A	1,000 શેર
B	2,000 શેર
C	500 શેર

ઉપરની વિગતો પરથી જો નિશ્ચિત બાંધધરી અંગે કોઈ રકમ જમા આપવામાં ન આવે તો દરેક બાંધધરી દલાલોની જવાબદારી નક્કી કરો.

૪ ગમે તે એકનો ઉત્તર આપો :

૧૦

- (૧) ફેરબદલી કિંમતની વ્યાખ્યા આપો અને ફેરબદલી કિંમતના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો વિગતે સમજાવો.
- (૨) રોકાણ ઉપર વળતરનો દર શોધવા માટે મૂડી બજેટ કઈ રીતે ઉપયોગી છે ? સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the instruction No. 1 of Page No.1.

1 Do as directed :

- (1) Venus Ltd. furnish the following information :

6

Particulars	Actual data
Production and sales	9,000 units
Sales	Rs. 7,00,000
Direct material	Rs. 1,84,000
Direct wages	Rs. 2,62,000
Material price variance	Rs. 12,000 (favourable)
Material usage variance	Rs. 16,000 (unfavourable)
Labor rate variance	Rs. 2,000 (favourable)
Labor efficiency variance	Rs. 6,000 (favourable)
Sales price variance	Rs. 20,000 (unfavourable)

Find out : (for 9,000 units)

- (1) Standard cost of material
- (2) Standard labor cost
- (3) Standard sales price
- (2) From the following data find out labor efficiency and idle time variances :

4

Gross direct wages	: Rs. 3,000
Standard hours produced	: Rs. 1,600
Standard rate per hour	: Rs. 1.5
Actual hours paid	: 1,500 (out of which abnormal idle time : 50 hours)

- 2 Shiv Ltd. furnishes the following data for the month of March-2015. 18

<i>Particulars(Hours)</i>	<i>Expenditure (Rs.)</i>
4,000	25,000
4,500	27,500
5,000	30,000

Normal volume of activity is 5,000 hours. For the said month 4,375 hours were utilized. Total overhead expenditure was Rs. 28,750, out of which total fixed overhead was Rs. 5,250. The standard utilization of labour should have been less by 5%.

Find out overhead variances with necessary calculations.

OR

- 2 Dabu Ltd. produces a product named "YZ" with a combination of two materials named "Y" and "Z". In the month of March-2015 the standard material cost of producing 200 units of "YZ" has been determined as 20 kgs of Y @ Rs. 30 per kg and 10 kg of Z @ 150 per kg. Actually 300 units were produced. The position of stock and purchase was as under : 18

Material	Stock on March 1 2015		Purchase		Stock on March 31,2015 kg
	kg	Price per kg (Rs.)	kg	Cost (Rs.)	
Y	4	25	30	960	1
Z	5	140	6	930	2

Stock of material is valued on LIFO basis. Weight of each unit is 100 gram.

Calculate material variances with necessary calculations.

- 3 Kaveri Ltd. issued 10,000 shares of Rs. 10 each underwritten as under :

12

<i>Name of Underwriter</i>	<i>Liabilities</i>
<i>A</i>	<i>6,000 shares</i>
<i>B</i>	<i>2,500 shares</i>
<i>C</i>	<i>1,500 shares</i>

The underwriters agree on firm underwriting as under :

<i>Name of Underwriter</i>	<i>No of Shares</i>
<i>A</i>	<i>800 shares</i>
<i>B</i>	<i>300 shares</i>
<i>C</i>	<i>1,000 shares</i>

The company received 7,500 shares applications including firm underwriting, The marked applications were as under :

<i>Name of Underwriter</i>	<i>No of Shares</i>
<i>A</i>	<i>1,000 shares</i>
<i>B</i>	<i>2,000 shares</i>
<i>C</i>	<i>500 shares</i>

From the above details prepare the statement of the liability of each underwriter when firm under written is not given.

4 Explain any one :

10

- (1) Define Transfer pricing and narrate the main guiding principles in fixing transfer prices in detail.
- (2) How capital budget helps to calculate the return on investment ? Explain.
